

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ**  
**УНІВЕРСИТЕТ**  
**ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**Кафедра адміністративного  
права та судочинства**

**МІЖДИСЦИПЛІНАРНА КУРСОВА РОБОТА**  
**з дисципліни: «Фінансове право»**  
на тему: «Фінансова система України: правові основи»

**Студента групи: ПР – 22**

**Лівандовського В. Р.**

**Керівник: к.ю.н., доц. Шевчук О.Р.**

Національна шкала \_\_\_\_\_  
Кількість балів \_\_\_\_\_  
Оцінка: ECTS \_\_\_\_\_

**Члени комісії:** \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
(підпис) (прізвище та ініціали)

**Тернопіль – 2025**

## План

|                                                                                                                      |           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Вступ.....</b>                                                                                                    | <b>3</b>  |
| <b>Розділ I. Теоретико-правові засади фінансової системи України.....</b>                                            | <b>4</b>  |
| 1.1. Поняття, структура та функції фінансової системи України.....                                                   | 4         |
| 1.2. Правові основи функціонування фінансової системи України.....                                                   | 8         |
| <b>Розділ II. Правовий статус суб'єктів фінансової системи та їх функцій.....</b>                                    | <b>12</b> |
| 2.1. Держава як суб'єкт фінансової системи: роль і функції.....                                                      | 12        |
| 2.2. Фінансові інституції (банки, страхові компанії, інвестиційні фонди)...                                          | 14        |
| 2.3. Корпоративний сектор: механізми фінансування бізнесу.....                                                       | 16        |
| <b>Розділ III. Правове регулювання фінансової системи України та напрямки її удосконалення.....</b>                  | <b>21</b> |
| 3.1. Міжнародні методи контролю фінансової системи як досвід для України.....                                        | 21        |
| 3.2. Проблеми та перспективи розвитку правового забезпечення фінансової системи України в умовах воєнного стану..... | 25        |
| <b>Висновки.....</b>                                                                                                 | <b>30</b> |
| <b>Список використаних джерел.....</b>                                                                               | <b>31</b> |

## Вступ

Фінансова системи є однією із ключових елементів, яка визначає рівень розвитку та благополуччя держави. Дана система залежить від багатьох факторів починаючи від нормативного забезпечення, продовжуючи рядом негативних чинників таких як війна, масова пандемія, політичні кризи в державі закінчуючи некомпетентними та корумпованими держслужбовцями, які погіршують ситуацію в державі. Крім усього на світовій арені невинно стикаються різні фінансові системи багатьох держав, кожна з яких прагне досягти свої цілей.

В цілому кожна система здійснює свою діяльність через системи органів та інституцій, які і визначають законодавче наповнення та порядок притягнення до відповідальності, скеровують державну фінансову політику фінансів та самі принципи, які становлять основу на якій існує фінансова система держави. Необхідно розуміти, що усі суб'єкти фінансової системи потребують належного контролю, бо вони становлять всю економіку держави і втрата чи послаблення хоча б одного ключового підприємства є серйозною загрозою державі. Суб'єкти фінансової системи не тільки заповнюють бюджет держави через податки, але і надають робочі місця, створюють товари, які визначають місце України на світовому ринку. Тому потрібна міцна правова основа для уникнення безладу, вже не кажучи про певні межі, які потрібно встановити для них, аби їхні дії не нашкодили один одному та економіці.

Метою даної роботи є визначення самих парових основ, їхню роль та функцій, суб'єктів які повзанні з фінансовою системою, проблеми та перспективи з якими стикається сучасна система економіки України та реалії існування України в умовах війни та її вплив на фінанси.

Тому дане дослідження є надзвичайно важливим та актуальним, бо рівень правового забезпечення фінансової системи позитивно сприятиме економічній стабільності, підвищення добробуту громадян та економічному зростанню

## **Розділ I**

### **Теоретико-правові засади фінансової системи України.**

#### **1.1 Поняття, структура та функції фінансової системи України.**

На мою думку фінансова система це - сукупність процесів, дій та відносин між різними джерелами фінансових ресурсів та державними, фізичними і юридичними суб'єктами дії яких спрямовані на отримання прибутку та підтримання порядку та регулюються через низку правових норм, які сформовані через дії спеціальних суб'єктів з власними владними повноваженнями, якими наділила їх саме та держава на території якої сформована дана система.

Дана система має певні ознаки:

- По-перше дана система тісно пов'язана та регулюється через державу;
- По-друге це сукупність відносин які існують між державою, юридичними та фізичними особами. Кожен з яких має та захищає власні інтереси щодо розподілу, напрямку використання та формування фінансових активів та фондів всередині даної держави;
- По-третє дані грошові відносини утворюються через особливу систему де держава фігурує також, як сукупність органів які наділені владними повноваженнями тої країни на якій існує дана система фінансових відносин та через їхній обов'язок контролювати всі процеси які впливають на ситуацію всередині і навіть поза межами самої держави;
- По-четверте дана система покликана, як для розподілу всього суспільного продукту так і для його поділу на частини між суб'єктами і контролю за всіма цими процесами;
- По-п'яте дана система функціонує за для задоволення потреб суспільства і їхнього майнового захисту завдяки чому формується система з певними закономірностями нормами та процесами завдяки яким все здійснюється згідно з законом. [1, с.136]

Елементи впливу на фінансову систему:

- Одним з них загальна внутрішня будова держави тобто її структура та те яким чином проявляє свою форму фінансова система;
- Організація фінансової системи;
- Фінансовий контроль та порядок;
- Проведення заходів по збільшення рівня фінансової грамотності та обізнаності населення;
- Активне регулювання питань пов'язаних з законодавчою гілкою влади;
- Створення складної та організованої структури державних органів, які спрямовані посилити рівень порядку та контролю в фінансовій системі держави;
- Запровадження системи показників фінансової системи в Україні, яка повинна діяти за принципами прозорості, відкритості та за для реалізації державних політик та спрямувань;
- Реформування та розвиток базових елементів фінансової системи, таких як фінанси, які є частиною держави, муніципалітету, народу, господарств, фінансових ринків та багатьох інших суб'єктів фінансової системи;
- Модель державотворення та політичне спрямування самої держави в міжнародних відносин, що слугує фундаментом фінансової системи;
- Відповідний рівень можливостей для розвитку економіки та нормативної бази;

[2, с. 62]

Можна визначити такі функції фінансової системи:

- Основними є розподільча та контролююча функції основні;
- Функціями другого плану є виробнича, стимулююча, регулятивна, планувальна і організаційна;
- Забезпечувальна яка необхідна для формування, використання та контролю;

- Системна яка спрямована на динамічність, відкритість, гнучкість, ефективність фінансової системи;

- та ряд інших які не відносять до вище перелічених категорій, але по своєму значенню є невід'ємними елементами фінансової системи. Такі як методи забезпечення передача фінансових ресурсів, методи управління економічним ризиком та загрозами, створення умов об'єднання економічних ресурсів, отримання інформаційних ресурсів.

Одним із головних частин будь якої системи, науки чи галузей влади в державі є принципи. З даною думкою погоджується більшість науковців в системі права не тільки нашої держави але і весь цивілізований світ, що таке принципи. Ними можна назвати основними істинними на основі яких здійснюється діяльність суб'єктів державної влади і те яким чином вони можуть вплинути на наші дії і на наслідки цих дій. [1, с.137]

Необхідно зазначити, що всі юридичні системи ґрунтуються на складному та ефективному оприділені системи принципів. Один із науковців, які розглядали питання фінансової системи України таких як А.С. Нестеренко. Оприділив, що під принципами фінансової системи потрібно розуміти, як сукупність суспільно визначених настанов, напрямків з сильними основами, з дотриманням яких можливо створити і розвинути фінансову систему України, у тому числі її елементи.

Українській фінансовій системі притаманні ряд таких принципів як: стійкість, цілісність, стабільність, принцип взаємодії та узгодженості фінансового контролю і державного управління з державними і фінансовими органами, динамічність, плановість, активна реакція на позитивні та негативні зміни, прагнення до здорових фінансових відносин та урегулювання різних питань, принцип підтримки фінансової безпеки в середині та за межами держави, принцип відкритості та підпорядкованості.

Будь-якій фінансовій системі притамана певна динамічність та в процесі економічного піднесення можливе певне доповнення або позбавлення певних ланок фінансової системи.

Сутність фінансової системи полягає в складній системі механізмі. Ефективність та функціонування визначають через два основні чинники:

- налагодженість суспільних відносин щодо фінансів;
- організованість національного фінансового управління організація.

Завданням цих чинників в тому, щоб допомогти визначити саме, яка фінансова модель принесе оптимальний розвиток та стимулюватиме суспільство та національне виробництво. Крім визначення фінансової моделі потрібно враховувати, ще національну ідентичність, народний менталітет, пріоритетні напрямки розвитку.

Під «Фінансова система» потрібно розуміти як складну багатоетапну систему, яка поділяється на три рівні:

-Перший рівень – це сфери фінансових відносин зі своєю сукупністю узагальнених певних ознак та особливостей,

-другий рівень – це ланки, що характеризують певні відособлені частини фінансової системи,

-третій рівень – елемент – початкова основа, яка за своїм значенням є неподільним в умовах фінансової системи, з якої сформувались інші її частини.

[1, с.138]

Елемент фінансової системи має своє особливе місце в даній системі. Під ним слід розуміти ряд фінансово-правових інститутів, які регулюють певну групу суспільних відносин, які розподіляються на відповідні їхні групи. Сфери фінансової системи можна поділити на дві: базові та додаткові. Базові сфери – це ті, які відповідно до історичного досвіду, що можуть змінюватись від певних факторів. Саме дані фактори в свою чергу здійснюють вплив на розвиток та формування фінансової системи держави, але серед них завжди є 15 не змінних, без яких система не може функціонувати.

Базова сфера поділяється на: публічні фінанси (централізовані фінанси) та фінанси суб'єктів господарювання (децентралізовані фінанси). Виключення інших складників з її складу є необхідними з огляду на те, що стали запроваджувати нових підходів щодо національної системи економіки з

запровадження та адаптацією законодавчої бази України до норм міжнародного права та зміною значення та ролі держави на фінансовому ринку та відносинах.

Додаткові сфери мають свої певні умови виникнення та функціонування, які залежать від певних умов. Сьогодні в українській фінансовій системі існують такі додаткові сфери, як міжнародні фінанси та фінансовий ринок. Це визначено рядом подій серед яких вихід України на міжнародні ринки, розвиток в ній економічних відносин, глобалізацією України з включенням до свого складу низки фінансових ланок. [1, с.138]

## **1.2. Правові основи функціонування фінансової системи України.**

Коли визначаєш поняття фінансова система України першим, що спадає на думку так те яким чином наша держава знаходить кошти для свого функціонування, бо будь-яка система ґрунтується на грошових та матеріальних ресурсах, які є ніби кров'ю в фінансовій системі держави та повинні регулюватись низкою злагоджених норм та приписів ніби організм людини, який має свою власну структуру та порядок.

Першочерговою основою правової системи України, яка стосується усіх галузей серед яких є і фінансова, це Конституція України вона містить в собі основні принципи на якій ґрунтується фінансове законодавство. Дані норми визначають початкові положення та порядок фінансових відносин, які є одними із базових положень правової системи в галузі фінансів.

Фінансова система України представляє з себе сукупність різних осередків фінансової діяльності та інститутів, які спрямовують свою діяльність для сприяння підтримки, поліпшення та утворення нових централізованих та децентралізованих фінансових фондів для виконання фінансових напрямків держави з огляду на те якими перевагами володіє держава на фінансовому ринку і які галузі та напрямки їй варто розвивати.

Однією із головних правових основ є саме Податковий кодекс України який урегулює питання пов'язаних стягувань відповідних коштів з суб'єктів фінансової діяльності на підставі того, що вони здійснюють свою діяльність на

території України. Крім цього він визначає типи податків та їх розмір, які оподатковуються в державі та систему контролю платників податків та стягнень, їхні права та зобов'язання, повноваження органів які здійснюють контроль та їх працівників та відповідальність яка настає за порушення податкового законодавства . Роль податкового кодексу є однією із головних бо саме він є соною головних доходів держави та місцевих органів влади.

Його вплив визначається рядом функцій:

- Поділ податків на типи: Кодекс визначає прямі та непрямі типи податків, місцеві та державні збори, оприділяє їх порядок сплати, ставки та платників. Дані особливості Податкового Кодексу покращує структуру та баланс державного та місцевих бюджетів. Крім цього визначає порядок обліку податків їх адміністрування перевірок та декларування доходів. Дані норми необхідні для забезпечення прозорого та повного відкритого контролю за виконанням податкових обов'язків, та боротьбою від ухилень сплати податків;
- Сприяння стимулювання інвестицій. Функція стимулювання покликана покращити ситуацію в регіонах, які потребують додаткового фінансування і певних галузей економіки через нові інвестиції, податкові пільги, знижки та ряд інших засобів;
- Визначення порядку оподаткування міжнародних приватних суб'єктів економіки. Даний порядок визначений через правила та норми оподаткування для світових компаній та транскордонних операцій, забезпечуючи дотримання міжнародних приписів та угод щодо уникнення ситуацій з подвійним оподаткуванням, що покращує умови та сприяє для отримання іноземних інвестицій;
- Закріплення норм соціальної відповідальності. Соціальні потреби дають змогу державі реагувати на відповідно потреби громадян завдяки спеціальним цільовим податкам і зборам. На прикладі екологічного податку, акцизи на тютюн та алкогольні вироби, які держава спрямовує на вирішення складних соціальних і природних проблем.

- Визначення положень щодо вирішення питань пов'язаних з податковими спорами через права оскарження подакових повідомлень та рішень чи інших актів. Даною можливістю забезпечується та реалізовується право громадян та звичайних людей які сплачують податки на захист своїх інтересів.

Тому підсумовуючи можна зазначити, що Податковий Кодекс України є правовою основою для повного, справедливого та ефективного стягнення коштів з громадян, які необхідні для поповнення бюджету і цим надає можливість державі покращити соціальні умови проживання для фізичних осіб та виконання спеціальних програм по покращенню інфраструктури та захист для більш не захищеної частини населення. [3, с. 325]

Ще одним актом яке посідає важливе місце в фінансовій системі є Бюджетний кодекс України, норми якого вирішуються питання, щодо складання, розгляду, затвердження, виконання бюджету компетентними органами, звітування щодо його дотримання, контроль державних коштів та законодавчих приписів та визначення відповідальності за порушення, які пов'язанні з Бюджетним кодексом України. Також встановлює правові основи утворення та сплати державних та місцевих боргів.

Його основними функціями є:

- Формування бюджету України. Даний процес відбувається через ряд заходів таких, як регулювання процедури формування самого бюджету, складання бюджетних запитів, перерахунок доходів та видатків. Крім цього їх має затвердити Верховна Рада України, бо вона визначає порядок розподілу та розміру розподілених коштів між місцевими бюджетами до яких включають бюджети областей, районів, міст і інших більш менших територіальних одиниць.

- Виконання бюджету. Кодексом регламентовано самий процес за яким повинен бути виконаний бюджет, визначаючи порядок щодо адміністрування доходів, виконання видатків та керування коштами бюджету.

- Контроль та звітність. Кодексом чітко зазначено, що за для забезпечення контролю та аудиту коштів, необхідно забезпечити прозорість та відповідальність у фінансовій сфері. Даний припис здійснюється через наявність органів контролю на прикладі бюджетної комісії та багатьох інших подібних органів перед якими здійснюється звітність по всім фінансовим діям в державі на регулярній основі.

- Збалансованість та стабільність місцевих фінансів. Дані функції є можливими завдяки урегулювання міжбюджетних відносин щодо встановлення механізмів розподілу доходів між різними бюджетними рівнями, серед яких є такі як субвенції, дотації та ряд інших трансферів через, які здійснюється збалансованість та стабільність місцевих фінансів.

- Регулювання питань пов'язаних з відносинами щодо створення та використання спеціальних фондів. Необхідність яких полягає в цільових та стабілізаційних напрямках, для фінансового забезпечення проектів та заходів чи для поліпшення контролю за фінансовими коливаннями в економіці;

- Створення податкового контролю та регулювання. Хоч основним напрямком Бюджетного кодексу України не є податки, але вони є тісно прозваними з Податковим кодексом, бо саме податки є одним із головних фінансових надходжень до державного бюджету.

Вище перелічені нормативні акти формують основу, на якій існує фінансова система України, що забезпечує ефективний правовий контроль та забезпечує ефективне функціонування та розвиток. [3, с. 325]

## **Розділ II.**

### **Правовий статус суб'єктів фінансової системи та їх функцій.**

#### **2.1. Держава як суб'єкт фінансової системи: роль і функції.**

Одним із ключових елементів існування та функціонування держави є фінансова система. Тому контроль збоку держави за національними суб'єктами фінансів є надзвичайно важливим. Головною роллю держави здійснювати дії спрямовані на підтримку стабільності, регулювання та зростання фінансової системи. Основними аспектами фінансової системи є фінансові ринки, податкова та бюджетні системи, стимулювання розвитку та контроль грошових потоків. Всі вище зазначені дії є тими цілями над якими держава повинна здійснювати належний контроль.

Головні функції, які держава повинна здійснювати при контролі фінансової системи:

- Фіскальна функція. Фіскальна діяльність держави першочергово спрямована за для накопичення фінансових ресурсів та поділ між податковою і бюджетною системами. На податкову політику покладена ціль здійснювати визначення самих податків та порядок їх стягнення, що в свою чергу дозволяє необхідне наповнення бюджету для того, щоб держава могла функціонувати та витратити кошти на необхідні цілі. Щодо Бюджетної політики, то вона займається питаннями пов'язані з формування та витрати бюджету. Фіскальна діяльність дозволяє державі грамотно розподіляти фінансові ресурси між галузями економіки, підтримує соціальні програми, пріоритетні проекти розвитку інфраструктури. Крім цього дана політика держави допомагає у момент настання критичних моментах економіки та допомагає вирішити кризові ситуації через стимуляцію державних фінансових витрат. [5, с. 46]

- Законодавчо-нормативні. Держава здійснює забезпечення правових та організаційних функцій, що контролюють фінансову систему, визначає норми і порядок банківської діяльності в Україні, страхових

компаній, фондових ринків та інших фінансових суб'єктів. Завдячуючи цій функції досягається відповідний рівень стабільності економічної системи, знижується ризик настання кризових ситуацій. До регулювання фінансових секторів входять контроль діяльності банків, механізмів депозитів страхування, боротьба з грошовими махінаціями та діями по протидії відмивання грошей. Крім цього на державу покладено здійснювати антикризову політику та створенні механізмів фінансової стійкості. [5, с. 46]

- Монетарна функція. Відомим фактом є те, що цінність валюти кожної держави визначається рівнем економічної спроможності держави саме тому головним спрямуванням даної функції є підтримка рівня інфляції, стабілізація національної валюти та підтримка економічного зростання. Стабільний ріст монетарної політики сприяє залученню інвестицій, міжнародній підтримці та співпраці, розвитку надійної банкової системи та покращення рівня купівельних можливостей населення. Дані цілі держава здійснює через визначення облікової ставки, контроль емісії грошових коштів, операцій пов'язаних з цінними паперами та контроль за банковими резервами. [4, с. 214]

- Соціальна функція. Особливість даної функції можна розглянути через призму Конституції України, як нам відомо життя та здоров'я особи в Україні є найвищою соціальною цінністю, також всі суб'єкти державної влади наділені владою та є представниками народу України, що дає змогу усвідомити всю важливість даної функції, бо вона напряду покликана покращити умови проживання суспільства. Тому держава повинна здійснювати це через спрямовування значних ресурсів на підтримку рівня життя. Дана функція включає в себе фінансування системи охорони здоров'я та освіти, надання можливості соціального страхування та підтримка через пенсійні виплати. Також держава повинна грамотно перерозподіляти кошти на інші заходи фінансового забезпечення такі як соціальні виплати, субсидії та допомогу малозабезпеченим.

Проводити контроль рівня заробітної плати, вимагати від роботодавців створювати всі необхідні умови праці, та створення належних соціальних стандартів це є головними напрямками цієї функції. [5, с. 47]

- Зовнішньоторговельна функція. Враховуючи, що державу можна вважати як суб'єкт господарювання яка володіє власними підприємствами можна вважати що вона повинна здійснювати інвестиційну діяльність по відношенню до владних та національних підприємств чим створює умови за якими збільшується рівень економіки, добробуту суспільства та сприяє залученню іноземних інвестицій. В сучасному світі існує жорстка конкуренція тому державі необхідно підтримувати стабільність важливих галузей економіки України. [4, с. 214]

## **2.2 Фінансові інституції (банки, страхові компанії, інвестиційні фонди).**

Страховою компанією можна назвати організацією, чия діяльність ґрунтується на основі отриманої ліцензії, яка є гарантом якісної фінансової допомоги чи послуги за певну плату. Суть послуги полягає в наданні грошової компенсації за отриману шкоду в нещасному випадку. Особливість страхування в неочікуваності та раптовості настання випадку що може нанести особі, як фізичну так і матеріальну шкоду.

В Україні страхова система керується низкою нормативно-правових актів:

- Конституцією України;
- Міжнародними нормами та договорами;
- Цивільним кодексом України;
- Законом України «Про страхування»;
- Законом України «Про господарські товариства»;
- Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг»;
- Постанови, рішення, накази Кабінету Міністрів України.

Відповідно до ст.8 Закону України «Про страхування» страхові фірми утворюються у формі акціонерних або товариств з додатковою відповідальністю, виключенням лише є філії страхових компаній нерезидентів.

Страхові компанії мають поділ на типи, ті які займаються страхування життя чи здоров'я особи, тобто послуги пов'язані з фізичним тілом особи. Також є перестраховальні послуги даний тип відносить до страхування не живих об'єктів а таких, як рухоме та не рухоме майно. [6, с. 303]

Інвестиційні фонди – це фінансові посередники, які пропонують здійснити грошовий вклад в певні інновації, результатом яких стане отримання назад коштів з певним прибутком від процентів. Дані фонди пропонують здійснити запозичення своїх коштів отримавши процент доходу від цінних паперів чи укладення інвестиційних контрактів де в залежності від розміру грошового вкладу визначається частка прибутку від видавців цих паперів.

Інвестиційним фондам доступний ряд можливостей та функцій таких як:

- Акумуляція грошових накопичень приватних суб'єктів;
- Більші показник приросту інвестиційних ресурсів, завдяки більш розвинутому досвіду та навичкам, ніж у індивідуальних інвесторів;
- Диверсифікація можливих втрат через вкладення у різні напрямки фінансового ринку.

Інвестиційні фонди мають між собою масу відмінностей починаючи від правової форми та до операційної і поділяються на певні види:

- фонд для індивідуальних інвесторів, які є особливими відкритими АТ;
- здійснення спільного інвестування є пайовим видом фонду або взаємний фонд;
- хеджевий фонд. Особливість полягає в розширених можливостях та відсутності підпорядкування нормативним регулюванням. Доступний вузькому колу осіб в основному для суб'єктів з високими фінансовими активами та керується виключно професійними керуючими;
- Відкритий індексний фонд здійснює свою діяльність виключно на біржі;

- чековий інвестиційний фонд створений в умовах ваучерної приватизації для потреб цивільного населення по реалізації ваучерів. [8, с. 10-12]

Банк як термін є невід'ємною частиною поняття банківська діяльність. Можна навіть стверджувати, що вони однаковими, бо банк це фінансовий інститут, чия діяльність спрямована на виконання банківської діяльності через ряд послуг. Банківська діяльність представляє з себе певний вид фінансової діяльності, який можна здійснювати при наявності спеціальної ліцензії, що видається НБУ та підтверджує необхідний рівень для здійснення банківських послуг. Серед цих послуг є проведення фінансових операцій та транзакцій, забезпечення розвитку банківської системи та допомога по реалізації державної політики в сфері грошово-кредитного розвитку. Даний вид діяльності є унікальним у порівнянні з іншими.

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про банки і банківську діяльність», банківська діяльність – це отримання грошових вкладів на рахунки в банку від імені фізичних та юридичних осіб, при цьому банки надають свою послуги на своїх умовах з певними гарантіями та несуть усі ризики за свою діяльність перед клієнтами. Крім банків, як загального суб'єкта банківської діяльності ще існує НБУ. Даний суб'єкт існує з метою контролю та забезпечення та ліцензування суб'єктів банківської діяльності та спостереженням за дотриманням банківського законодавства нашої держави. [7, с. 47]

Для підсумку можна зауважити, що кожен суб'єкт фірмових інституцій є відповіддю суспільства на свої проблеми та потреби, які вона реалізовує через новітні послуги та можливості, які знаходять своє уособлення в таких інституціях

### **2.3 Корпоративний сектор: механізми фінансування бізнесу**

Зважаючи на неупинний фінансовий розвиток усіх світових держав та їх національних суб'єктів бізнесу з'являються усе новіші методи фінансування економічного сектору, методи сплати послуг вже не кажучи про нові фінансові валюти. Тому варто розглянути корпоративний сектор як систему, що неупинно

розвивається та виходить на новий рівень. Стрімкий інноваційний прорив та постійний ріст фінтех-індустрії дає можливість для значного та широкого впливу на різні напрямки економічної системи та суб'єктів, які займаються банківською справою.

Однозначною перевагою, фінтех-фірм є ріст фінансових інклюзій, через збільшення ефективності, доступності і якості фінансових послуг, що покращує ріст крипто валютної системи та появи нових технологій на комерційному ринку. На противагу їм існують банки із своєю довговічною і стабільною системою кредитування та своєю власною системою фінансування, яка характеризується великим досвідом та постійним ростом, що в значній мірі дає пізнати весь рівень масштабу та потенціалу яким може дати банк. При цьому кожен банк володіє власним підходом до клієнтів і викликає більше довіри в них ніж фінтех-фірми, які не володіють широкою репутацією, хоча вони набули широкого обертів більше в великих фірмах і не орієнтовані на звичайного фізичного клієнта. Крім цього банки піддаються складному та багатоетапному контролю з боку уряду держави, що і є додатковою гарантією, але через це є менш конкурентоспроможними.

[9, с. 705-706]

Не зважаючи на протилежності сторін в світі поширилась тенденція співпраці між ними для отримання спільної вигоди і розширення спектру економічних послуг, що допомогло всім суб'єктам економічної діяльності спростити комунікацію між ними, бо всесвітня фінансова павутина потребує швидкої реакції через постійну конкуренцію де кожен крок є важливим. Результатом такого поєднання є потреба в швидкій інтеграції різних систем. Одним із головних досягнень таких об'єднань є онлайн транзакції, які використовуються повсякденно звісно вони відносяться до дрібних сум, але вони є незамінними в системі послуг пов'язаних з транспортними, харчовими, розважальними, та іншими сферами пов'язанні із послугами де швидкість надання послуги дорівнює якості. Узагальнивши усі досягнення в цілому можна стверджувати, що дане об'єднання принесло нові моделі ведення фінансових

послуг з новим технологіями, формами та методикою, що покращує рівень безпеки, швидкості та з меншенням витрат на проведення банківських операцій.

Варто заважати, що поява нової фінтех-системи дає новий потік капіталу на прикладі появи крипто валют, що свою чергу трансформується в повноцінну грошову одиницю яка буде витрачатись суб'єктами економіки в межах держави в якій вони існують, а це новий потік іноземної валюти. Постійна конкуренція іноземних національних економік пристосовуються не тільки економічно но і в правовій частині, основою яких становить інформаційні комунікації та збільшення об'єму інтернет капіталу в межах своєї економічної території. Нова модель банківської системи є більш інноваційною і потребує заміни старих моделей на нові, які є більш доступними, розповсюдженими та новітніми, що дало можливість появи нових форм банків, як директбанки, необанки, та віртуальні банки. Дані види можуть мати спільні відмінності, але в цілому вони є кардинально різними у своїх бізнес-моделях та порядку роботи з клієнтами, тому в залежності від цілей банку варто обрати правильну модель системи.

FinTech або фінансові технології почали розповсюджуватись на велику кількість видів фінансових послуг, основою яких є новітні системи цифрових технологій та інформаційних забезпечень, які надають нестандартні рішення. Варто зауважити, що світ невинно збільшує об'єм використання інформації якщо на період 2005 року світ використовував 4 міліарди гігабайтів то на сьогодні цей показник сягнув 50 зеттабайтів. [9, с. 706]

Кожна із двох систем фінансування підтримує ряд свої видів фінансових послуг. В загальному в світі існує ряд типових послуг, які є основою системи послуг фінансування таких як:

- послуга фінансового лізингу;
- факторингові послуги;
- створення умов та гарантій;
- торгівля валютними активами;
- фінансові транзакції спрямовані за для надання платіжних послуг;
- професійні фінансові послуги на ринках капіталу.

Щодо банків то вони володіють своєю системою фінансування серед них є:

- Отримання валюти та цінних металів, які повертаються у виді накопичень під процент при цьому всі інвестиційні фінансові операції покладаються на банк, в свою чергу клієнт бере лише чистий дохід. Звісно процентна ставка не велика, але банк гарантує дохід і бере на себе весь ризик даною послугою є депозитом.

- створення спеціальних особових рахунків, з метою зберігання цінностей клієнта. В основному в виді дорогоцінних металів предметів розкоші. Необхідність в даній послугі з'явилась через не можливість клієнтів самотійно зберегти свою власність, бо це потребує великих витрат та часу. Прикладом банків з такими послугами є Швейцарські, які характеризуються своєю якістю та абсолютною принциповістю при цьому вони не піддаються міжнародному впливу, що робить їхню банківську систему надзвичайно стабільною та надійною.

- Основний дохід банків приходить на видачу кредитів та позик, при цьому даний вид фінансування є основним, бо саме він надає миттєве потік капіталу на рахунок позичальника, що дає йому змогу без лишньої затримки отримати необхідні кошти для реалізації свої потреб. [9, с.707]

Щодо фінансових компаній то вони відрізняються наявністю таких послуг як: P2P кредитування, криптовалютні послуги, блокчейн, краудфандінг, інтернетбанкінг, мобільні послуги, онлайн рахунки, робоадвайзери, платформи мікрофінансування, системи для керування особистими активами, здійснення захисту в інформаційній мережі для фінансових установ, фінансовий аналіз та надання даних і консультацій, API для фінансових послуг, лізингові послуги, факторинг, новітні платіжні системи, електронна комерційна діяльність.

[10, с. 43-45]

Фінансові технології стали сильним поштовхом до кардинальних змін в фінансовій системі світу, надаючи нові можливості для фінансових суб'єктів. Взаємодія Банків та Фінтех-компаній створює перехід від традиційних до спектру більш новітніх онлайн послуг. Дані можливості робить ці послуги доступнішими, менш енергозатратними та забирає менше витрат на їхнє

здійснення. Особливістю цих послуг є ще збільшення фінансової інклюзії та значна допомога малим бізнесам. Крім цього поява нових фінансових платформ створює новий пасивний дохід для звичайних осіб, що покращує рівень достатку в державі та змушує банки пристосовуватись до нових умов, бо сфера послуг постійно потребує змін ключами якої є швидкість та доступність. На відміну від банків фінтех-компанії потребують менше процесів контролю, тобто не є бюрократизованими. Автоматизація функцій та послуг новітніх фінансових компаній значно пришвидшила фінансовий потік, що посилило дохід фінтех-фірм. Кожна із двох сторін має свої переваги одна пропонує нові можливості інша система випробовувана часом, що робить кожен з них по своєму унікальною, як результат можна назвати поява балансу між цими системами та помірна конкуренція, але однозначно зміни не минучі в мінливому потоці фінансів. [9, с. 708]

### **Розділ III.**

## **Правове регулювання фінансової системи України та напрямки її удосконалення.**

### **3.1. Міжнародні методи контролю фінансової системи як досвід для України.**

Економіка є надзвичайно важливим елементом існування держави. Тому в системі економіки повинен бути механізм контролю фінансів, особливо ця потреба стала важливою на фоні стрімкого фінансового та технологічного розвитку світу, де кожна держава всіма силами намагається переважити іншу, за для покращення умов прожиття в своїй країні для своїх людей. При цьому в кожній державі є свій унікальний підхід до розв'язку цього питання.

В Європейському Союзі головним органом на який покладено роль за здійсненням фінансового контролю є міжнародною організацію яка представляє з себе вищий орган аудиту (INTOSAI). Даний орган є висококваліфікованою структурою, роль якої полягає в об'єднанні вищих органів аудиту країн членів ООН. Своє існування організація почала з 1953 року, до її складу входять 194 країни, з представниками в якості вищих органів аудиту цих країн, з яких ще 5 є асоційованими та 1 афілійованим членом організації. Головним завданням INTOSAI є реалізації завдання по обміну інформації між усіма аудиторським органами учасниками цієї організації, за для спільних цілей та отримання сучасних інновацій в сфері аудиту, через використання новітніх методів та покращених стандартів. Головними результатами INTOSAI є покращення умов державного управління через заохочення органів аудиту до сприяння державним органам у покращенні їх функціонування, покращення умов по дотриманню принципу прозорості використання бюджету, дотримання підзвітності, протидія корупції, проводити грамотне та належне задіяння державних коштів на благо суспільства. [11, с.110]

У Сполучених Штатах Америки головним органом, щодо державного фінансового контролю є Головне контрольно-фінансове управління. Основним завданням управління є проведення аудиторської діяльності, розслідування

можливих незаконних дій або порушень, та крім цього визначати свої власні рішення та висновки.

Робота американської системи нагляду ґрунтується на певних стандартах контролю, серед яких:

- «жовта книга» – загально визначений порядок проведення державного аудиту;
- «зелена книга» – умови управління внутрішньої структури органів федеральної виконавчої влади США;
- для здійснення фінансового аудиту існує спеціальний методичний посібник;
- Уповноважений орган обов'язком якого є здійснення керівництва з аудиту органів управління федеральної інформаційної системи.

Система управління США керується Адміністративно-бюджетним управлінням, під порядкуванням президента, крім цього існують служби перевірки при міністерствах та відомствах. Вище зазначене управління також є головним органом, який відповідає щодо питань протидії, керування, контролю і спрямування державних проектів та їх фінансового забезпечення. Також складає бюджет і цільові програми, забезпечує належний нагляд за виконанням бюджету. Щодо контролю та нагляду проектів виконавчих органів та міністерств дану функцію здійснює ряд наглядових органів, які спеціалізуються тільки на інспектуванні при цьому перебуваючи у підпорядкуванні контролем комітетів, агентських структур та відомств США. Дані наглядові органи здійснюють аудит державних проектів та огляд їхньої результативності, захист важливих та стратегічних технологій та інформації, проводить контроль за належністю звітів та їх правдивості, отримання експертної думки щодо фінансової результативності державних проектів, здійснення контролю та запобігання корупції та фінансових махінацій із сторони держслужбовців та найманих підприємців. [11, с.110]

Наступною державою, яку варто розглянути це Франція її система державного контролю поділяється на дві частини зовнішню та внутрішню.

Питання пов'язанні із зовнішнім контролем покладено на Рахункову палату та її філіали. Внутрішній контроль відрізняється більш децентралізованою структурою, бо в цій гілці контролю є ряд органів, які спеціалізовані в різних цільових призначеннях. Серед них є ті, що здійснюють нагляд за підприємствами та адміністративними регіональними центрами, також до них входять державні бухгалтера та Генеральна інспекція фінансів, яка здійснює перерахунок та перевірку фінансів. На Рахункову палату, як на засіб зовнішнього контролю покладена роль головного органу, який забезпечує державний фінансовий контроль, даний обов'язок здійснюється через повноваження належного судового контролю за фінансовою діяльністю держави. Серед завдань палати є постійний контроль державних рахунків і прийняття рішень, де зазначаються усі виявлені порушення та недоліки у державних установах і приймають рішення про компенсацію витрат, що зазнала держава. Після проведення перевірки проводиться доповідь по їх результатам, яка надсилається Президенту республіки і опубліковується в пресі. Одним із важливих елементів фінансового контролю держави є ефективність усіх заходів спрямованих на забезпечення контролю, бо від них залежить ступінь захищеності бюджету та уникнення незаконних зловживань повноваженнями для отримання вигоди. Якщо Рахункова палата є головним органом у зовнішньому державному контролі фінансів то такі органи, як Генеральна інспекція, державні бухгалтера і фінансові комісії спеціалізованих на перевірку державних адміністрацій та підприємств є більш другорядними у порівнянні з Рахунковою палатою. Дані органи спрямовують свою діяльність за для запобігання незаконного використання майна в особистих цілях та забезпечення належного бухгалтерського обліку. Державні бухгалтера Франції мають проводити перевірку належності використання державних активів та дотримання норм закону щодо бухгалтерського обліку. Дані дії необхідні, щоб надати необхідну інформацію державним органам влади і суспільству, за для прояву ефективності та відкритості фінансового керування державними установами і організаціями Франції. [13, с. 99]

Законодавством Німеччини визначено, що Федеральна рахункова палата є головною державною установою, яка не підпорядковується ні одній гілці влади, а лише закону при цьому є нейтральною установою до кожної з гілок. Даний орган здійснює контроль над бюджетом та економікою Німеччини. Також здійснює нагляд за майном із спеціальним статусом і підприємствами національного рівня, земельними організаціями та соціального страхування, при умові отримання ними державних дотацій, або володіють правом на захист від федерації. Палата поділяється на вісім відділів, поділ відбувається за їхньою спеціалізацією відносно кожної галузі економіки та потреб федерації. Основними функціями цих відділів є перевірка рахунків, бюджету, нагляд за транспортними та зв'язковими організаціями, обороним фінансуванням, об'єктами цивільного та військового призначення, контроль соціальної гілки, проведення підготовки персоналу і належного управління фінансами та підтримка економічної системи. Основним завданням палати є досягнення точності та ефективності в своїй діяльності, що означає метою органу є не тільки контроль за належністю результатів економіки на хорошому рівні, але й досягти коректного використання фінансових ресурсів та грамотного управління фінансами Німеччини. [12, с. 91]

Ще однією державою з міцною економікою, яку варто розглянути є Швеція, в даній державі контролем фінансів покладено на Державне ревізійне управління. Головним завданням органу є підтримка належного управління фінансової діяльності. Діяльність орган охарактеризується через два напрямки, здійснення ревізій господарських національних підприємств та ефективності витрати коштів. Головною відмінністю Швеції від інших держави є те, що уряд не може здійснювати прямий вплив урядовими відомствами. Саме тому, в конституції було зазначено про можливість уряду та парламенту мати власні органи державного контролю економіки. Уряд Швеції може здійснювати контроль завдяки Управління канцлера юстиції, який може розбиратись в питаннях дотримання закону та захисту прав через ревізійне управління, яке здійснює свою діяльність в напрямку фінансового та адміністративного аудиту.

Беручи за основу досвід багатьох країн можна з упевненістю стверджувати, що підтримка державного фінансового контролю є життєво важливим елементом будь-якої держави. Хоча контроль залежить від багатьох факторів, таких як форми політичної системи, управління, структури державних інституцій. Головні органи державного контролю фінансів повинні бути відокремлені від політичного впливу, за для того, щоб суспільство було впевнене в справедливості державних рішень. [11, с. 112]

### **3.2. Проблеми та перспективи розвитку правового забезпечення фінансової системи України в умовах воєнного стану.**

Навіть зважаючи на присутність тих проблем, які існують вже протягом років варто акцентувати увагу і на тих які з'явилися під час війни. Серед них є постійна втрата суб'єктів фінансової системи. Багатьох війна змусила закрити свій бізнес і цим призвела до послаблення економіки України.

Зважаючи на повномасштабну агресію РФ проти України фінансова система, як ключовий елемент перемоги України невинно продовжує розвиватись. Тому варто зауважити, що на сьогоднішній день економіка України стикнулася з низкою проблем хоч війна і зробила певні перешкоди, але актуальні проблеми фінансової системи нашої держави залишились без змін тому першочергово варто розглянути їх:

- Проблема неналежного проведення перевірок фінансових порушень. Характерним явищем стало виявлення порушень, але відсутні заходи по запобіганню їх у майбутньому. Дані перевірки носять фіскальний характер і на практиці застосовуються перевірки та ревізії.
- Відсутність балансу у розподілі бюджету та постійні поповнення бюджету через запозичення коштів, що збільшує зовнішній державний борг. В даній ситуації найкращим рішенням запровадити систему контролю для протидії не належним витратам та скорочення грошових запозичень. Особливо гострим дане питання є сьогодні коли в умов воєнного стану ми отримуємо надзвичайно великі допомоги наших

партнерів, як допомога у війні, але не здійснюється ніякого контролю за доцільністю та належністю використання даних коштів. Також варто зауважити, що після незалежності України видатки на фінансування засобів оборони України постійно скорочувались і дане питання почали розглядати лише після 2014 року, що дає зрозуміти про присутність цього недоліку протягом тривалого часу.

- На даний момент Україна розглядає членство в ЄС тому повинно розглядатись питання євроінтеграції стандартів ЄС в національну фінансову систему. Особливість даної інтеграції полягає в посиленні інвестицій з боку держави в ключові галузі економіки та створити умови в яких національні підприємства мають бути готовими для подолання надзвичайних ситуації особливо це є важливим при інтеграції економіки України в фінансову систему ЄС. Досягти цих цілей стане можливо при умові, створення відповідної цільової політики по зміні та розвитку фінансової системи України, а саме ринку цінних паперів та інвестицій та контролю за пенсійними накопиченнями.

- Крім вже зазначених проблем є крім них ще певні питання пов'язані з банківською справою та тим як їх має вирішити НБУ. Потрібно розглянути проблему необхідності поліпшення рівня капіталізації банків, щоб у разі потреби здійснити додаткову підтримку грошима, бо банки є основою економіки, запровадження в законодавстві більш жорстких умов за не належне виконання та порушення своїх обов'язків у сферах пов'язаних з банківською справою, особливо це стосується головних керівних посад та власників, які своїм шкідливим керівництвом підривають стабільність рівня капіталу своїх банків, ліквідація банківських установ чия діяльність пов'язана з незаконною діяльністю та проведення зміни у структурі кредитних послуг.

- Уряду потрібно звернути увагу на пошуках шляхів підтримки економіки, стабілізації та оновлення фінансової системи, через

запровадження нової політики та створення відповідних заходів, напрямків розвитку та стратегій.

- На сьогоднішній день вчені є три загальні проблеми фінансової системи України. Першою є відсутність системи злагодженості функціонування фінансової системи. Друга низька активність в реформування фінансової системи. Третя постійні економічні проблеми, що спричиняють до не стабільності курсу грошової одиниці.

Тому держава повинна бути всюди стороною розвинутою, щоб мати змогу відповідати на всі сучасні фінансові виклики та перешкоди. Враховуючи, нестабільне положення держави в воєнний період дані вимоги та питання будуть ще більш актуальним у післявоєнний період. [14, с. 102-103]

Щодо перспектив правого розвитку фінансової системи то варто звернути увагу на те що історично склалося ситуація в якій держава найкраще розвивається в момент кризових ситуацій беручи за основу уданий факт можна припустити, що якби не війна то будь-яка інша складна ситуація могла призвести до того, що державі необхідні різкі зміни. Тому на сьогоднішній час ситуація вимагає цих рішучих змін. На період війни була запроваджена низка заходів, що докорінно змінило ситуацію в Україні починаючи навіть з прийняття нового податкового законопроекту.

Податковий Кодекс як основа поповнення бюджету в умовах повномасштабної війни є надзвичайно важливим аспектом економіки тому не обійшлося без змін. Верховна Рада запровадила Закон «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану» 24 березня 2022р. № 7190. Дід час воєнного стану питання щодо регулярних сплат податків їхня дія тимчасово зупиняється. Для платників єдиного третьої групи дозволено не сплачувати та обліковувати ПДВ. Також буде знято податок на екологію на територіях де проходять бойові дії. Не буде здійснюватися оподаткування нерухомого майна, майна, акциз та мита на товари першої необхідності, транспорт. Щодо пального та нафтової продукції було змінено ставку до 7%.

Дані зміни позитивно вплинули на ринок зробивши найнеобхідніші товари більш доступними та знизить рівень махінацій. [15, с.3]

Наступною позитивною зміною стало створення військових облігацій, за для отримання додаткової підтримки ЗСУ. Військові облігації- це своєрідні облігації, які держава обмінює на кошти юридичних або фізичних осіб під процентну ставку від 10-11% річних в виді позики. Тобто вкладники з часом отримують свої вклади назад з значним доходом від процентів. Займається випуском Міністерство фінансів України. На період 2022 року січня було отримано надходження від облігацій на суму до 44 млн грн та у лютому до 42 млн грн. , що може свідчити про значний вплив війни на людей. [15, с. 2-3]

Війна в Україні не проходить без втрат кожен день знищується інфраструктура на мільйони доларів при цьому кінцеву суму втрат не можливо підрахувати, бо протистояння продовжуються, вже не кажучи про значну перевагу противника в озброєні особливо в дальнобійних ракетах, які несуть не поправні руйнування. З метою у 2023 році було створено Фонд ліквідації наслідків руйнувань від війни з підтримкою фонду Бюджету України. Було вирішено, що дані кошти підуть на користь відновлення інфраструктури метою якого є будівництво, відновлення громадських будівель та стратегічної інфраструктури з погодженням Кабінету Міністрів України та комітету Верховної ради з питань бюджету. Всі витрати контролюються казначейською службою України, при цьому регулярно подається звіт до президента, Кабінету Міністрів Верховної Ради, рахункової палати та Міністерства Фінансів України, щодо витрат даного фонду та цілей використання коштів. [16, с. 146]

Першочерговою перспективою у поточний час коли відбувається повномасштабна війна з Росією є заходи спрямовані на фінансування бізнес сектору яка є основою економіки України та є її невід'ємною частиною. Національний Банк почав видавати кредити на суму 60 млн грн з нульовою процентною ставкою. Вже 826 підприємств отримали на сумарну суму кредитів до 1,1 млрд грн. [14, с. 101]

Крім цього 15 квітня Президентом було підписано закон № 7234 «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо адміністрування окремих податків в період воєнного, надзвичайного стану». Даний закон передбачає звільнення від сплати мита з товарів, що ввозяться в Україну при умові, що отримувачами цих товарів є органи, які пов'язані безпосередньо із діяльністю по протидії та боротьбі з російською агресією. Також відбулось зменшення податку для платників третьої групи єдиного податку та виробників електроенергії. На період війни податковий орган був наділений правом визначення контролю, щодо цінкових тарифів на різні товари. [14, с. 101]

Наступним законом який є актуальним особливо в воєнний період так це «Про віртуальні активи» 15 березня 2022 року, бо він узаконює систему віртуальних доходів та ринку чим створює нові можливості для оподаткування чим може бути поповнений бюджет. Він покликаний урегулювати постійні фінансові махінації пов'язані з даною сферою та урегулювати питання пов'язані з правами та обов'язками суб'єктів даної сфери та визначити шляхи розвитку даного напрямку і політики держави відносно неї. Крім цього встановити норми та відповідальність за порушення правил та встановити порядок надання віртуальних фінансових послуг. [14, с. 102]

## ВИСНОВКИ

Фінансова система України є однією із головних складових будь-якої держави, роль якої полягає через такі функції як розподіл, стабілізація та розвиток економіки. Елементами даної системи є держава, як головний суб'єкт економіки, який визначає порядок регулювання системи, а другорядними суб'єктами, які в той же час і елементами даної системи є банківські організації, страхові фірми, інвестиційні компанії та фінансовий ринок. Кожен елемент є необхідною складовою системи, яка виконує свою роль по забезпеченні парових потреб суспільства. Необхідно розуміти, що будь-яка система ґрунтується на системі норм, що утворюються через нормотворчу діяльність держави і закріплюється у відповідних нормативної-правових актах і завдяки ним створюються умови при яких суб'єкти фінансової системи гармонізують між собою та утворюється порядок. Варто зауважити, що Україна є відносно молодого державою, яка не володіє своїм власним досвідом у різних галузях по причині постійного підпорядкування іншим державам та роздробленості. Тому в значній мірі в формуванні фінансовій системі України відіграли іноземні держави та їх досвід. На сьогоднішній день Україна перебуває у стані війни через, що їй необхідно пристосовуватись до цих жорстких умов. Серед головних питань для економіки є оновлення законодавства в залежності від стану війни, створення заходів по протидії надзвичайним ситуаціям, та фінансова стабілізація економіки та національної валюти. Враховуючи все вище перелічене можна стверджувати, що фінансова система України складається з багатьох елементів, які потребують необхідного нормативного регулювання та запровадження умов, що могли б позитивно вплинути на розвиток та інвестування в економіку держави. Особливо ці заходи є необхідними в умовах війни.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Тімашов В.О. Севастьяненко О.В. Фінансова система України: правова характеристика та законодавче регулювання. Право і суспільство №2, 2021р. Фінансове право. с. 134 URL:  
<https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/12dc7dfb-88ee-4613-9935-8af32c24c17a/content> (дата звернення: 27.02.2025)
2. Крутько М.А. Фінансова система України: законодавче регулювання та правова характеристика. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки. Том 33 (72) № 1 2022р. с. 60. URL:  
[https://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/1\\_2022/11.pdf](https://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/1_2022/11.pdf) (дата звернення: 04.03.2025)
3. Голоскевич А.В. Правові основи функціонування фінансової системи України. Наукові записи. Серія: Право. Випуск 16, 2024р. с. 323 URL:  
<https://pravo.cusu.edu.ua/index.php/pravo/article/view/484/503> (дата звернення: 07.03.2025)
4. Горват Т.Ю. Механізм державного регулювання економіки у сучасних умовах. Інфраструктура ринку. Гроші, фінанси, кредит. Випуск 68. 2022. URL:  
[http://www.market-infr.od.ua/journals/2022/68\\_2022/39.pdf](http://www.market-infr.od.ua/journals/2022/68_2022/39.pdf)  
 (дата звернення: 11.03.2025)
5. Коваль Н. Інституціональні зміни системи економічної безпеки та її державне регулювання. Подільський державний університет, м. Кам'янець-Подільський. 2022р. URL:  
<http://188.190.43.194:7980/jspui/bitstream/123456789/10807/1/%D0%9F%D0%A2%D0%86%D0%91%D0%94-22-44-49.pdf> (дата звернення: 13.03.2025)
6. Горбачова О.М. Пеценко М.В. Страхові компанії та їх роль на Фінансовому ринку України. The 15th International scientific and practical conference “Science, innovations and education: problems and prospects” September 21 23, 2022 CPN Publishing Group, Tokyo, Japan. 2022. С. 302 URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2022/09/SCIENCE-INNOVATIONS-AND-EDUCATION->

PROBLEMS-AND-PROSPECTS-21-23.09.22.pdf#page=302 (дата звернення: 19.03.2025)

7. Скоморовський В.Б. Яновер М.В. Нормативно-правові засади банківської діяльності в Україні. Legal Bulletin No 4, 14, 2024р URL: <https://lbku.krok.edu.ua/index.php/legal-bulletin/article/view/496/438> (дата звернення: 19.03.2025)

8. Семеняк В.В. Інвестиційні фонди на ринку цінних паперів. Кваліфікаційної роботи бакалавра. Студентка групи Ф-81 сумський державний університет. м. Суми 2022р.

URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/90011> (дата звернення: 19.03.2025)

9. Ушеренко С. В., Хатнюк Т. О. Новітні інструменти фінансування корпоративного сектору підприємництва. Сучасні інструменти управління корпоративними фінансами : зб. матеріалів VIII Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. студентів, аспірантів та молодих вчених, 15 листоп. 2024 р., м. Київ. М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». Електрон. текст. дані. Київ : КНЕУ, 2024. с. 705

URL:<https://ir.kneu.edu.ua/server/apicore/bitstreams/7bc0d9db-29de-4a0b-b367-87ae86658a62/content> (дата звернення: 24.03.2025)

10. Ушеренко С. В. Мазур В. В. Сучасне управління та інструменти фінансування корпоративного сектору національної економіки. Сучасні інструменти управління корпоративними фінансами : зб. матеріалів VI Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. студентів, аспірантів та молодих вчених, 16 листоп. 2022 р., м. Київ. М-во освіти і науки України, Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана. Електрон. текст. дані. Київ : КНЕУ, 2022. с. 42

URL:<https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/70efccff-431a-4616-b447-1c167a37a84f/content> (дата звернення: 25.03.2025)

11. Цепенко А.О. Балан А.А. Степанченко О.О. Світовий досвід організації державного фінансового контролю. Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України (в умовах воєнного стану та

поствоєнний період): Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції 10-11 листопада 2023 року. Одеса: Національний університет «Одеська політехніка», 2023. 110 с. URL: <https://economics.net.ua/files/science/oblik/2023/Tezy.pdf#page=110>

(дата звернення: 01.04.2025)

12. Гордей О.Д. Ягоденко І.В. Державний фінансовий контроль в Україні: зарубіжний досвід. Гроші, фінанси і кредит. Науковий погляд: економіка та управління, № 6. 76 2021р. с. 87. URL: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/4667/1/17%20%d0%93%d0%be%d1%80%d0%b4%d0%b5%d0%b9%20%d0%9e.%d0%94..pdf>

(дата звернення: 02.04.2025)

13. Ключка О.В. Ключка С.С. Світова практика організації державного фінансового контролю та можливість її адаптації в Україні. Міжнародні економічні відносини. Актуальні проблеми економіки №6. 240. 2021р.

URL: [https://eco-science.net/wp-content/uploads/2021/06/06.21.\\_note\\_ukr\\_Kliuchka-O.V.-Kliuchka-S.S.-93-104.pdf](https://eco-science.net/wp-content/uploads/2021/06/06.21._note_ukr_Kliuchka-O.V.-Kliuchka-S.S.-93-104.pdf) (дата звернення: 02.04.2025)

14. Устинова І. П., Савліва Н. О., Бардачевська А. М. Проблеми розвитку фінансової системи України. Конституційне та адміністративне право Юридичний вісник 2, 63 2022р.

URL: <https://jrnlnau.edu.ua/index.php/UV/article/view/16716/24021> (дата звернення: 06.04.2025)

15. Маршук Л.М. Мовчан Д.О. Покойовий О.О. Особливості фінансової системи в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство № 37. 2022р.

URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1228/1183>

(дата звернення: 07.04.2025)

16. Дмитренко Є.С. Фінансова система України в воєнний та повоєнний: Правовий та безпековий вимір періоди Київський часопис права. 2023. №2.

URL: <https://kyivchasprava.kneu.in.ua/index.php/kyivchasprava/article/view/328/315>

(дата звернення: 07.04.2025)